

**әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Экономика және бизнес жоғары мектебі
"Менеджмент" кафедрасы**

**ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ ЖӘНЕ
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР**

"Адам ресурстарын басқару" пәні бойынша

7M04112-"Менеджмент" білім беру бағдарламасы

Алматы 2023 ж.

Құрастырушы: э.ғ.д.Абралиев О.А. "Менеджмент"
кафедрасының профессоры

"Адам ресурстарын басқару" пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды

" 26 " 09 2023 ж., хаттама №3

Кіріспе

"Адам ресурстарын басқару" пәні білім беру бағдарламасының оқу жоспары бойынша бейіндік пәндерге жатады.

Пәннің мақсаты: магистранттарға адам ресурстарын басқару мәселелері бойынша теориялық білімді, практикалық дағдыларды жүйелі қалыптастыру.

"Адам ресурстарын басқару" пәні бойынша емтихан тапсыру күндізгі бөлім магистранттары үшін 7М04112- "Менеджмент" білім беру бағдарламасы бойынша 1 курс. Емтихан – ауызша. Офлайн форматта өткізіледі.

Білім алушыларға ауызша емтихан тапсыру процесі U niver АЖ-ға емтихан билетін автоматты түрде жасауды көздейді, оған білім алушы емтихан комиссиясына ауызша жауап беруі қажет.

Дайындық уақыты-емтихан алушы немесе емтихан комиссиясы шешеді. Жауап беру уақыты-емтихан алушы немесе емтихан комиссиясы шешеді.

Билеттің барлық сұрақтарына жауап беруге ұсынылған уақыт: 15-20 минут.

Емтихан білім алушылар мен оқытушыларға алдын-ала бекітілген кесте бойынша өткізіледі.

Емтиханды тапсыру кезінде магистранттар қабілетті болуы керек:

- адам ресурстарын басқарудың теориялық негіздерін, оның ұйымдық құрылымы мен функционалдық салаларын білу;
- халық билігінің теориясының, тікелей демократия институтының, өзін-өзі басқарудың негізгі ұғымдарын білу;
- Қазақстан Республикасындағы адам ресурстарын басқару және өзін-өзі басқарудың нормативтік-құқықтық және заңнамалық негіздерін білу;
- менеджмент саласындағы болашақ маман, оның қазіргі кезеңдегі тиімділігін бағалау тұрғысынан өз пікірін білдіру;
- адам ресурстарын басқару органдарында шешім дайындау және қабылдау; алынған білімді өзінің демократиялық қоғамдық, кәсіби немесе ғылыми ұстанымын дәлелдеу үшін қолдану;
- қазіргі заманғы менеджмент басқарудың негізгі мәселелерін және оларды шешу жолдарын

Емтихан сұратары құрастырылатын тақырыптар:

1. Тақырып. Адам ресурстарын басқарудың ғылыми негіздері
2. Тақырып. Адам ресурстарын басқарудың заманауи үдерістері
3. Тақырып. Адам ресурстарын басқарудың негізгі әдістері
4. Тақырып. Адам ресурстарын басқару қызметі

5. Тақырып. Ұйымдағы кадр тұрақсыздығы мәселесі.
6. Тақырып. Адам ресурстарын басқаруды жоспарлауды ұйымдастыру
7. Тақырып. Адам ресурстарын басқарудағы кадрларды іздеу және жинақтау жолдары
8. Тақырып. Ұйымдағы персоналдың адаптациясы. (бейімделуі)
9. Тақырып. Кадрлар мотивациясын басқару
10. Тақырып. Қызметкерлерді оқыту және дамыту жүйесі
11. Тақырып. Еңбек ресурстары нәтижелерін бағалау
12. Тақырып. Еңбек ресурстарын басқарудың негізгі индикаторларын жоспарлау
13. Тақырып. Жұмыс орнындағы қақтығыстарды басқару
14. Тақырып. Адам ресурстарын басқарудың тиімділігі
15. Тақырып. Адам ресурстарын дамытудың стратегиясы

"Адам ресурстарын басқару" пәні бойынша емтиханның бағдарламалық сұрақтары:

1. Адам ресурстарын басқарудың ғылыми негіздері
2. Еңбек ресурстары нәтижелерін бағалаудың маңызын айтыңыз
3. Адам ресурстарын басқарудың заманауи үдерістері
4. Еңбек ресурстарын басқарудың негізгі индикаторларын жоспарлау
5. Адам ресурстарын басқарудың негізгі әдістері
6. Жұмыс орнындағы қақтығыстарды басқару
7. Адам ресурстарын басқару қызметі
8. Адам ресурстарын басқарудың тиімділігі
9. Ұйымдағы кадр тұрақсыздығы
10. Адам ресурстарын дамытудың стратегиясы
11. Еңбек ресурстарын басқаруды жоспарлауды ұйымдастыру
12. Адам ресурстарын басқарудың маңызы
13. Адам ресурстарын басқарудағы кадрларды іздеу және жинақтау жолдары
14. Адам капиталының бәсекеге қабілеттілігін арттыру
15. Ұйымдағы персоналдың адаптациясы. (бейімделуі)
16. Адам ресурстарын басқарудың заманауи әдістері
17. Кадрлар мотивациясын басқару
18. Адам ресурстарын басқарудың негізгі қағидалары мен әдістері
19. Қызметкерлерді оқыту және дамыту жүйесі
20. Еңбек ресурстарын жалдау әдістері
21. Жұмыс орындарын қалыптастыру әдістері
22. Еңбек ресурстары нәтижелерін бағалау
23. Адам ресурстарын басқаруды ұйымдастыру
24. Еңбек ресурстарын басқарудың ерекшеліктері

25. Еңбек ресурстарын іздеу және жинақтау
26. Ұйым персоналын таңдау және іріктеу
27. Адам ресурстарын басқару қызметін дамыту
28. Ұйымдағы персоналдың адаптациясын анықтау
29. Персоналдың жетістігін бағалау жүйесі
30. Адам ресурстарының кәсіби біліктілігін бағалау
31. Адам капиталының бәсекеге қабілеттілігін бағалау
32. Адам ресурстарын басқаруды жетілдіру жолдары
33. Адам ресурстарын басқаруды дамытудың стратегиясы
34. Адам ресурстарын басқарудың заманауи үдерістерін бағалау
35. Еңбек ресурстарын басқарудың негізгі индикаторларын жоспарлау
36. Еңбек ресурстарын басқарудың негізгі қағидалары мен әдістерін бағалау
37. Кадрлар мотивациясын жетілдіру
38. Жұмыс орындарындағы еңбек өнімділігін арттыру
39. Еңбек ресурстарын жалдау әдістерін бағалау
40. Қызметкерлерді оқыту және дамыту жүйесінің тиімділігі

Магистрантқа емтиханға дайындық барысында ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. 1. Қасым-Жомарт Тоқаев "Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары". -Астана, 2023 ж. 1 қыркүйек
2. Қазақстан Республикасының Конституциясы-Астана: Елорда, 2008-56 б.
3. Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған тұжырымдамасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 20 желтоқсандағы № 846 қаулысы. www.adilet.zan.kz
4. Қазақстан Республикасының тұрақты дамуының 2007-2024 жж. арналған тұжырымдамасы//Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 14 қараша № 216 Жарлығы
5. Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшінің әдептілік нормаларын және мінез-құлқын қағидаларын одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы//Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсан №153 Жарлығы
6. Мемлекеттік қызмет туралы Заңы//Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 23 қарашадағы №416 -V ҚРЗ
7. Қазақстан Республикасында жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 18 тамыздағы №639 Жарлығы

8. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасы// ҚР Президентінің 2022 жылғы 2 ақпандағы №802 Жарлығы
9. Боковня А.Е. Мотивация - Основа Управления Человеческими Ресурсами- М.: Инфра-М, 2022-144 с.
10. Веснин В.Р. Управление человеческими ресурсами-М.: Проспект, 2023-704 с.
11. Долженкова Ю.В., Сидоркина С.В., Полевая М.В. Подбор персонала. Современные кадровые технологии-М.: Прометей, 2021-266 с.
12. Долженкова Ю.В., Камнева Е.В., Симонова М.М. и др. Векторы формирования и развития кадров в цифровой экономике-М.:Прометей, 2020-187 с.
13. Максимцев И.А. Управление человеческими ресурсами-М.: Юрайт, 2023-467 с.
14. Одегов Ю.Г., Полевой М.В., Половинко В.С. Управление человеческими ресурсами организации-М.: КноРус, 2023-583 с.
15. Руденко Г.Г., Сидорова В.Н., Сидоров Н.В. Управление талантами как современная технология управления персоналом-М.: РУСАЙНС, 2023-160 с.
16. Федченко А.А., Одегов Ю.Г., Полевая М.В. Экономика персонала -М.: КноРус, 2022-192 с.
17. Шапиро С.А. Управление человеческими ресурсами-М.: КноРус, 2023-347 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 27 ақпандағы №527 Жарлығы
2. Оксфорд экономика сөздігі = A Dictionary of Economics (Oxford Quick Reference) : сөздік -Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 606 б.
3. Уилтон, Ник. HR-менеджментке кіріспе = An Introduction to Human Resource Management - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019. — 531 б.
4. Р. У. Гриффин Менеджмент = Management - Астана: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018 - 766 б.
5. Д.Гэмбл, М.Питереф, В.Томпсон Стратегиялық менеджмент негіздері: бәсекелік артықшылыққа ұмытылу = Essentials of Strategic Management the Quest for Competitive Advantage -Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 534 б.
6. Шиллинг, Мелисса А.Технологиялық инновациялардағы стратегиялық менеджмент = Strategic Management Technological Innovation - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 378 б.

7. О'Лири, Зина. Зерттеу жобасын жүргізу: негізгі нұсқаулық : монография - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2020 - 470 б

Интернет-ресурстар:

1. 1. IPR SMART : [сайт]. — URL:
<https://www.iprbookshop.ru/120124.html>
2. <<https://journals.csu.ru/index.php/management/article/view/1614>
3. IPR SMART : [сайт]. — URL:
<https://www.iprbookshop.ru/121365.html>

ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

Қорытынды емтихан магистранттардың білімін бағалау рубрикаттарға сәйкес келесі критерийлер бойынша жүзеге асырылады:

1. Курс тұжырымдамасын білу және түсіну
2. Таңдалған әдістеме мен технологияны тәсілдерді нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану
3. Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу

Магистранттардың қорытынды емтихандағы жауабы 100 балдық шкала бойынша бағаланады. Бірінші сұрақ-20 балл, екінші сұрақ-35 балл, үшінші сұрақ-45 балл.

Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттандырылғысыз	
	90–100 балл	70–89 балл	50–69 балл	25–49 балл	0–24 балл
1. Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Жауап барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен тұжырымның егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтиды, логикалық және дәйекті түрде құрылады, аудиториялық сабақтардың дамыған тақырыптарының мысалдарымен расталады.	Жауап барлық аса толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтиды, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігін бұзуға мүмкіндік береді, ал теориялық сұрақтар иллюстрациялық материалмен расталмайды. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	Жауап билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымайды, негізгі ережелерді үстірт дәлелдейді, жауаптың баяндамасында композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспекттерінің Мысалдарымен көрсетпейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс жеткізбеу, қате дәлелдеу, нақты және сөйлеу қателіктері, дұрыс емес қорытынды жасау.	Пән бойынша негізгі ұғымдарын, заңдарын білмеу; Қорытынды бақылау жүргізу ережелерін бұзу.
2. Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін жаратылыстанудың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, жаратылыстанудың практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану	Материал фрагментті түрде баяндалады, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білім үстірт қолданылады.	Есепті шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді жіберу.	Есептерді шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

<p>3. Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу</p>	<p>Ғылыми ережелер мен қолданылған әдістеменің технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, әдеби тілдің нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздіктер байқалады, негіздеу нәтижелерін графикалық деректер арқылы визуализациялау.</p>	<p>Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздіктер, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктер байқалады, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер байқалады, сондай-ақ тәжірибелік нәтижелерін өндеуде дәлсіздіктер бар.</p>	<p>Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.</p>	<p>Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.</p>
--	--	--	--	--	--